

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Према истраживању агенције Нинамедија из 2018. године, већина младих се не информише о иновационом предузетништву (88%), 12% се информише и то су углавном испитаници старији од 20 година, средњег и високог образовања, као и млади који имају редовна примања.

Као разлог што се не информишу млади наводе да нису заинтересовани (72%) као и да не знају где могу да се информишу о овој теми (28%). Међу онима који не знају где да се информишу више је старијих од 20 година, оних који имају редовна примања, као и становника Западне Србије и Шумадије. Они који се информишу то највише чине путем интернет сајтова.

27.9% наводи да жели да добија информације о иновационом предузетништву путем интернет сајтова. 16.9% би желело да информације о овој теми добија путем ТВ-а, 15.3% путем друштвених мрежа, док 15.4% не жели да се информише.

38.8% сматра да су ове информације о програмима подршке иновационом предузетништву у Србији доступне у недовољној мери, 19.7% да уопште нису доступне, а 7.3% да су доступне у довољној мери, док нешто више од трећине не зна да пршени. Одговор да су информације доступне у недовољној мери дају углавном испитаници старији од 20 година, средњег и високог образовања, испитаници који имају редовна примања, становници ванградских насеља и Јужне и Источне Србије.

Према мишљењу 58% медији не посвећују довољно пажње теми иновационог предузетништва и то више сматрају становници ванградских насеља и свих региопа осим Београда.

Што се тиче тема о иновационом предузетништву о којима би млади желели више да сазнају, на првом месту се налазе теме о иновацијама- иновационом предузетништву у Србији што наводи 23% младих. 21.6% младих наводе теме о приликама за посао. 17.9% о начинима финансирања иновационог предузетништва, 15.9% о изазовима у иновационом предузетништву, 14.8% иновацијама-иновационом предузетништву у свету. 6.8% младих није заинтересовано за ову тему.

Млади су оценама од 1 до 5 (где је просек 3) оцењивали у којој мери образовне институције у Србији подстичу предузетнички дух код младих. Највећи број младих даје оцене 1, 2 и 3, а просечна оцена износи 2.24.

48% младих наводи да нису заинтересовани да се едукују на тему иновационог предузетништва. 32% наводи да су заинтересовани, пре свега млади са најмање завршеном средњом школом, као и становници градских насеља и региона Београд и Западна Србија.

Половина заинтересованих да се едукују на тему иновационог предузетништва нису спремни да плате едукације и сматрају да би оне требало да буду бесплатне. Четвртина заинтересованих је спремно да издвоји до 5000 динара за едукацију на тему иновационог предузетништва, петина од 5001 до 10000 динара, док су у мањем броју спремни да издвоје већу суму.

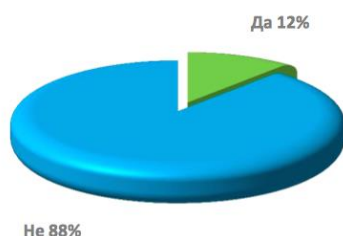
Испитаници најчешће наводе да би едукације на тему иновационог предузетништва требало да буду у форми пракси у компанијама, радионица и тренинга и консултација са предузетницима.

Топ три теме које би требало да покрије едукација младих у вези са иновационим предузетништвом су према мишљењу младих: покретаче предузећа (23.8%), менаџерске вештине потребне за вођење предузећа (22.7%) и управљање финансијама (22.6%).

Место где би требало да буду најављене едукације на тему иновационог предузетништва су сајт Националне службе за запошљавање (20.6%), просторије Националне службе за запошљавање (15.5%), портали који се баве предузетништвом (14.1%), сајтови факултета (13.3%), званични профили институција на друштвеним мрежама (11.8%), док се остали одговори јављају у проценту мањем од 9%.

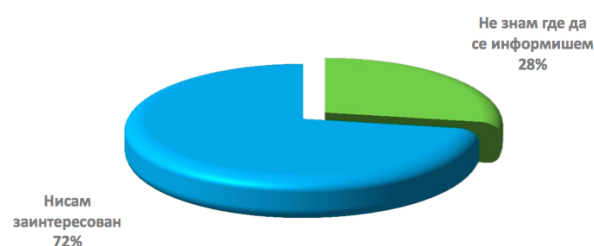
Да ли се информисете о иновационом предузетништву?

Тотал узорак.



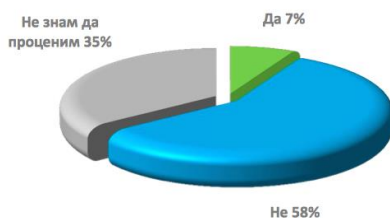
Наведите разлоге за неинформисање о иновацијама у предузетништву:

Подузорак испитаника који се не информишу о иновационом предузетништву. Приказ на 100%.



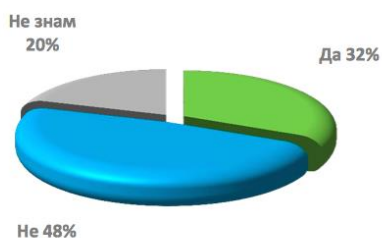
Да ли, према Вашем мишљењу, медији посвећују довољно пажње теми иновационог предузетништва?

Тотал узорак.



Да ли сте заинтересовани да се едукујете на тему иновационог предузетништва?

Тотал узорак.



- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Као приоритети Владе одређени су између осталог развој иновација, иновационог и ИТ предузетништва као генератора економског раста, а посебно раста БДП, извоза и запослености на територији Републике Србије. Утврђено је да се ови циљеви најпре остварују растом активности у наведеним областима у урбаним срединама са највећом концентрацијом предузетника у Републици Србији. С тим у вези, условима за добијање средстава, предвиђено је да право на коришћење средстава опредељених на Економској класификацији 463 – Трансфери осталим нивоима власти има ЈЛС са више од 150.000 становника. Наведени услов је усмерен на повећање ефикасности и видљивости мера које доприносе реализацији циљева предвиђених Програмом. Наиме, искуства из јавних позива реализованих у 2018. и 2019. години указују да само они пројекти који су реализовани у ЈЛС са више од 150.000 становника имају видљивост на националном нивоу која је неопходна за мотивисање предузетника у мањим срединама на територији Републике Србије. С друге стране, ЈЛС које имају више од 150.000 становника представљају кључне универзитетске и иновационе центре у Републици Србији одакле се остварује кључни истраживачки и развојни утицај на унапређење сектора иновација и иновационог предузетништва у свим регионима наше земље. С тим у вези, наведени услов представља гаранцију да ће средства опредељена јавним позивом бити утрошена наменски, а то значи да ће у максималној мери утицати на развој иновационог предузетништва, иновација, успостављања већег броја стартап компанија и повећања запошљавања на територији читаве Републике Србије.

- 3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

/

- 4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Потребно је системско информисање јавности, универзитетске, академске, научно-истраживачке и пословне заједнице, а пре свега младих, о системским мерама које спроводи Влада у циљу развоја технолошких и друштвених иновација, иновационог екосистема, иновационог предузетништва и иновационе инфраструктуре. У сагледавању потенцијалних проблема који се односе на развој иновационог предузетништва у Републици Србији уочено је да постоји недовољна информисаност јавности о системским мерама које се у том циљу спроводе. Поред тога, постоји доминација традиционалних индустрија, низак степен технолошке оспособљености друштва, а првенствено постојање страха код грађана за преузимање иницијативе, ради реализације предузетничких подухвата.

- 5) Која промена се предлаже?

Имплементација Програма подршке промоцији и популаризацији иновација и иновационог предузетништва у 2020. години.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Подршка промоцији и популаризацији иновација и иновационог предузетништва у 2020. години треба да пружи подстицај грађанима, а посебно младима, да размишљају на предузетнички начин, као и да их охрабри да у већој мери оснивају своје иновационе и технолошке стартап компаније.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена утицаће на ефикасније информисање опште јавности, академске и пословне заједнице, а посебно младих, као и представника медија о системским мерама Владе Републике Србије за подршку изградњи и јачању иновационог екосистема, подстицању предузетничке иницијативе код грађана Републике Србије за покретањем иновационих стартап компанија уз ослонац и подршку Владе, као и успостављање општег комуникационог оквира који ће допринети промоцији и бољем разумевању двојног карактера и улоге иновација као економске и научне категорије.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоји важећи документ јавних политика.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Мишљења смо да промену није могуће остварити применом важећих прописа.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

У оквиру Програма за промоцију и популаризацију иновација и иновационог предузетништва спроведеног 2018. године подржано је седам националних пројеката у износу од 60.000.000 динара. Србија је добила Химну иновација, емитован је национални телевизијски и радијски спот, осмишљено је и емитовано 28 емисија о успешним иновационим предузетницима, израђено је 6 публикација које су дистрибуиране у више десетина хиљада примерака, организован је хакатон на којем су учествовали тимови младих иноватора, као и 3 конференције са преко хиљаду учесника, док је у оквиру обука пружена менторска подршка за око 200 појединаца. Спроведено је и истраживање у циљу добијања информација које су важне за доношење системских мера и остваривање континуитета у развоју иновационог предузетништва и раста конкурентности Републике Србије, а којим је обухваћено 5200 испитаника старости 18-30 година, 200 припадника академске јавности, као и 80 малих и средњих предузећа.

Очекује се остварење ефеката у једнаком или већем обиму као и приликом примене наведених програма у 2018. и 2019. години.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Према Глобалном индексу иновација из 2019. година Србија се налази на 57. месту од укупно 129 земаља, док је 2018. године била на 55. од 126. Укупан скор наше земље повећао се са 35,5 на 35,7. Овај индекс обрађује 7 области: институције, инфраструктуру, људски капитал, тржиште, бизнис, знање/технологију и креативни учинак. Србија је најбоље рангирана у првој области – када је реч о институцијама, налазимо се на 47. од 129 места, а како је један од подиндикатора владавина права, у том погледу смо на 72. месту. Најлошији ранг имамо у области „софистицираности тржишта“, тј. прилагођености српског тржишта развоју и успеху иновација (103. од 129). Када је реч о земљама региона, лошије од Србије рангиране су Северна Македонија (59), Босна и Херцеговина (76) и Албанија (83). У остатку Европе, испод Србије на листи налазе се још Молдавија и Белорусија. На првом месту, налази се Швајцарска чији укупан скор износи 67,2, а на последњем Јемен са 14,5 бодова. Србија тежи да спроводи мере за промоцију иновација и иновационог предузетништва по угледу на водеће државе на листи Глобалног индекса иновација.

ПРИЛОГ 3

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Уредбом о утврђивању Програма за промоцију и популаризацију иновација и иновационог предузетништва за 2020. годину јавним позивом који се на основу ове уредбе и програма спроводи, даје се могућност организацијама и јединицама локалне самоуправе да поднесу пријаве пројеката којима се промовишу иновације и иновационо предузетништво у Републици Србији.

Мерено према глобалном индексу иновативности, водеће државе у свету, као што су Швајцарска, Финска, Израел, већ деценијама уназад спроводе системске мере за промоцију и популаризацију иновација и иновационог предузетништва. Полазећи од њихових искустава, Република Србија је, поред директних подстицаја усмерених за подршку развоју иновација, овим програмом определила средства и за промоцију иновација и иновационог предузетништва.

Општи циљ овог програма је информисање јавности, универзитетске, академске, научно-истраживачке и пословне заједнице, а пре свега младих, о системским мерама које спроводи Влада у циљу развоја технолошких и друштвених иновација, иновационог екосистема, иновационог предузетништва и иновационе инфраструктуре.

Крајњи циљ овог програма је остварење континуираног доприноса у развоју одрживе предузетничке културе у Републици Србији, раст конкурентности Републике Србије и изградња економије засноване на иновацијама и знању.

Реализацијом овог програма Република Србија настоји да подстакне грађане, а посебно младе, да размишљају на предузетнички начин, као и да их охрабри да у већој мери оснивају своје иновационе и технолошке стартап компаније.

Нагласак је на јачању локалних и регионалних иницијатива које треба да пруже што непосредније резултате и допринесу расту економске успешности, отварању нових радних места и задржавању младих у Републици Србији.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Пројекти којима се врши промоција и популаризација иновација и иновационог предузетништва могу бити усмерени на:

1. Израду и спровођење кампање за промоцију и популаризацију иновација и иновационог предузетништва у средствима јавног информисања на локалном и националном нивоу (израда креативних решења, продукција ТВ емисија, промотивне кампање у електронским и штампаним медијима и сл.);

2. Организацију манифестација са циљем промоције и популаризације иновација и иновационог предузетништва у Републици Србији (организација конференција, округлих столова, радионица, предавања и сл.);

3. Израду и спровођење програма менторства и обука чији је циљ промоција иновација у функцији подизања ефикасности и унапређења процеса рада у предузећима и другим субјектима у Републици Србији;

4. Израду и спровођење истраживања о стању, проблемима и перспективама иновационог екосистема у Републици Србији (спровођење теренских и телефонских истраживања, фокус група и сл.);

5. Израду мултимедијалних и штампаних публикација којима се промовишу иновације и иновационо предузетништво (израда плаката, брошура, летака, видео материјала и сл.);

6. Осмишљавање и спровођење пројеката чији је циљ дигитализација уживања културног, уметничког и духовног наслеђа Србије и српског народа (израда платформи за виртуализацију историјских догађаја и објеката, дигитализација културне, уметничке и научне баштине и њено приближавање младим генерацијама који су активни корисници технологија и сл.).

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви су усклађени са приоритетним циљевима Владе.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Организације и јединице локалне самоуправе су у обавези да уз пријаву пројекта доставе и детаљан опис функционалности пројекта који доприноси промоцији и популаризацији иновација и иновационог предузетништва у складу са циљевима Уредбе, односно Програма, као и извештаје Кабинету министра без портфеља задуженом за иновације и технолошки развој, односно Влади.

Циљ је успешно спровођење свих пројеката за које су бесповратна средства одобрена на основу прописаних услова.

ПРИЛОГ 4

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Опција „status quo” је разматрана као опција која доводи до одлагања предузимања мера за пружање подршке промоцији и популаризацији иновација и иновационог предузетништва.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Не постоји законска регулатива у овој области чијом изменом се могло доћи до жељене промене.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Уредба и Програм су подстицајне мере за постизање циља.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Не постоје институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Информативно-едукативне мере не доводе до жељене промене.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Искуства у спровођењу Програма за промоцију и популаризацију иновација и иновационог предузетништва у 2018. и 2019. години указују да су циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора директно или посредно укључене у процес спровођења јавне политике као партнери у спровођењу политике Владе Републике Србије у области развоја иновација и иновационог предузетништва.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Расположиви ресурси за спровођење идентификоване опције постоје у оквиру Закона о буџету за 2020. годину, у укупном износу од 70.000.000 динара.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Уредба којом се утврђује Програм за промоцију и популаризацију иновација и иновационог предузетништва је изабрана за спровођење у 2020. години како би се убрзао напредак у остваривању приоритетних циљева Владе.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Изабрана опција неће имати ефекте на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року имајући у виду да се Уредба доноси за 2020. годину.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијски ресурси за спровођење изабране опције обезбеђени су Законом о буџету за 2020. годину.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Предметном уредбом се не планира оснивање или реструктурирање институција нити обука државних службеника. Средства су планирана на Разделу 3 - Влада, Глава 3.8 – Кабинет министра без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој; Програм 2102 – Подршка раду Владе, Функција 110 - Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови и спољни послови; Пројекат 4011 - Промоција и популаризација иновација и иновационог предузетништва у укупном износу од 70.000.000 динара, и то на Економској класификацији 423 - Услуге по уговорима у износу од 35.000.000 динара и на Економској класификацији 463 - Трансфери осталим нивоима власти у износу од 35.000.000 динара.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Средства су планирана чланом 8. Закона о буџету за 2020. годину што је један од основа за доношење предметне уредбе.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Јединице локалне самоуправе могу учествовати у финансирању пројеката уколико буду изабрани.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

У зависности од избора пројеката користи од изабране опције, путем изградње амбијента за унапређивање иновационог екосистема, могу имати привредни субјекти из иновационог екосистема који развијају иновациона технолошка, хардверска и софтверска решења која доприносе повећању запослености, БДП и извоза Републике Србије.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Сматрамо да изабрана опција не утиче на наведену конкурентност.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опције утичу на стварање повољног амбијента унутар иновационог екосистема, што доприноси развоју конкурентности привредних субјеката, али и повећању конкуренције на тржишту Републике Србије, а у циљу стварања нове вредности у домаћој економији која утиче на раст међународне конкурентности наше државе.

- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација јер се доприноси развоју и имплементацији нових технологија на тржишту републике Србије, као и на међународном тржишту.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција посредно утиче на друштвено богатство спровођењем одобрених пројеката кроз:

- стварање оквира за одрживи, иновативни и инклузивни локални економски развој, запошљавање, јачање конкурентности и животног стандарда у Републици Србији
- подизање нивоа друштвеног благостања, унапређењем квалитета и доступности дигиталних услуга, и стварањем услова за смањивање ризика од сиромаштва, социјалне инклузије,
- унапређење квалитета рада, животне средине, здравља и безбедности становника у Републици Србији
- ефикасније управљање ресурсима.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Изабрана опција ће омогућити да се права, обавезе и одговорности послодаваца ускладе са правима, обавезама и одговорностима радне снаге, како би се унапредио амбијент за развој иновационог предузетништва.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна, а предложено је да је Влада усвоји на првој наредној седници.

- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење изабране опције обезбеђена су средства Законом о буџету за 2020. годину и уколико се усвоји на првој наредној седници Владе, обезбеђено је довољно времена за спровођење поступка јавних набавки које спроводе јединице локалне самоуправе.

- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Евентуални ризик за спровођење изабране опције у „оптимистичном сценарију“ могао би се састојати у пријави већег броја пројеката који испуњавају услове за доделу средстава од расположивих средстава, а у „песимистичном сценарију“ у пријави мањег броја пројеката или пројеката који не испуњавају услове јавног конкурса.